A°. 1854. N°. 277.

WOENSDAG 22 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Zuid Hollandsche en een deel der Noord Hollandsche posten zijn heden morgen, waarschijnlijk oor de gevallen sneeuw, niet aangekomen. We mis-n dus ook onze Haagsche brieven.

UTRECHT 22 November.

Onder Frankrijk zal men eenige nadere bijzonder-eden vinden over den slag van den 5. Nov. Met e stoombooten, die deze berigten hebben aangebragt, ijn ook de officiele verslagen overgekomen, die eden wel te Parijs zullen zijn bekend gemaakt.

Intusschen is het Russiesch officieel verslag reeds ekend. De hoofdzakelijke inhoud er van deelen ij onder Weenen mede. Prins *Menschikoff* geeft r in te kennen, dat hij een zwaren strijd heeft had. Het aantal gewonden was 3,500, dat der ooden nog niet op te geven. Zijn aanval, die uit e stad van twee zijden plaats greep en in den ug ook door eene beweging van vorst *Gortschakoff* erd gesteund, is met verlies afgeslagen. Uit de fficiele berigten van de opperbevelhebbers der verondenen zal nader blijken, hoe zij hunne overwinning eschouwen. Reeds wordt gemeld, dat behalve de reeds genoemde Eng. generaals ook sir *Lacy Evans* door een val van 't paard is gewond.

Intusschen blijkt het, dat de verbondenen thans lken dag versche troepen ontvangen, die hen in taat zullen stellen spoedig weêr eene meer offensieve houding aan te nemen. Te Varna waren den 9. lleen 3,000 Franschen met 20 stukken, en den 10. 4,000 Turken naar Balaklava ingescheept.

Wat de eenigheid van Duitschland betreft, de *Köln. Z.* beweert heden, dat de Duitsche grootmagen het eindelijk omtrent 3 punten eens zouden geworden zijn: de toezegging van hulp door den Bond e verleenen als Oostenrijk werd aangevallen, of in le Donauvorstendommen of op eigen gebied; dat de 4 punten als de grondslagen werden aangenomen voor aanstaande vredesonderhandelingen; dat de Bondscontingenten gereed zouden worden gehouden, om zoo noodig dadelijk te kunnen worden aangewend. — De wijfelingen omtrent de zoo dikwerf reeds aangekondigde herstelde verstandhouding tusschen Oostenrijk en Pruissen, nopen in deze weder tot de meeste schroomvalligheid in het voor waarheid aannemen van dit berigt.

Intusschen wordt te Parijs tusschen den keizer en lord *Palmerston* zekerlijk beraadslaagd over 't geen den Westmagten te doen staat, al naar mate Duitschland eene beslissing neemt!

„Kon de tegenwoordige oorlog spoedig tot een heilrijken vrede leiden, het ware eene dwaasheid meer dan voorbijgaand te letten op het gewag, dat in bladen en brochures thans gemaakt wordt van het Poolsche vraagstuk; nu echter de vrees veld wint, dat de oorlog van grooteren omvang zal worden, en de kwestie van hervorming van het Europeesch evenwigt op het tapijt komt, zegt het *J. des Déb.* dat de Poolsche zaak zeer zeker de aandacht waard is. Polen heeft tot dus verre bijna steeds zijn heul verwacht uit de revolutie. 1848 heeft het overtuigd, dat de Poolsche belangen door de revolutie niet geschraagd, maar daarentegen op den achtergrond geraken. Even als den 24. Febr. 1848 de vrijheid heeft in ongenade gebragt bij velen ware vrijheidslievenden, heeft den de 15. Mei 1848, die de Poolsche zaak ten voorwendsel koos, de Poolsche belangen met achterdocht doen beschouwen, die orde en rust in de maatschappij verlangen.

„Heeft Polen nu door de revolutie niets te winnen, zoo als het er nimmer iets door gewonnen heeft, een herstel van het Europeesch evenwigt kan voor Polen een oorzaak tot herleven worden. In plaats van gevreesde revolutiemannen, verkrijgt het volken en vorsten tot bondgenooten, die het krachtigen steun zullen bezorgen.

„Reeds bij het Weenerkongres heeft zoowel prins *Metternich* als een Pruissiesch generaal in een rapport aan den heer *v. Stein* het gevaar voor Duitschland in het overmagtige Rusland aangewezen. Door het konstitutionele koningrijk Polen als een afzonderlijk rijk onder den Czaar in 't leven te roepen hoopte men het gevaar te verminderen. *Alexander* meende er Rusland door in het Westen in te leiden. De revolutie van 1830 heeft het konstituionele Polen doen vallen. Het gevaar werd dreigender. Toch was het een goed volbragte taak van de Russ. diplomatie, dat ze 40 jaar lang Europa gerust hield, bij het gevaar, dat toch werkelijk aanwezig was. — Mogt de diplomatie in den loop, die de oorlog kan nemen, zich met Polen gaan bezig houden, het is zeker, dat de staatslieden alleen zullen denken aan het Polen, dat in 1814 door de verdragen reeds als afzonderlijk rijk is erkend."

Deze aanwijzing schijnt wel eene waarschuwing voor de Polen en eene gerusstelling voor Oostenrijk en Pruissen tevens!

De zaak van Cuba komt weder te berde; ze dreigt door N. Amerika met kracht te zullen worden doorgezet. — Middelerwijl is tusschen de Ver. Staten en Rusland eene overeenkomst getroffen over het regt der onzijdigen op den grondslag, dat de vlag de koopwaar dekt, en dat de koopwaar van onzijdigen op een vijandelijk schip niet wordt gekonfiskeerd, mits het geen oorlogskontrabande zij.

— De opgave ter sekretarie omtrent de cholera hier ter stede is als volgt:

Op den 20. Nov. zijn in behandeling gebleven		3
tot den 21. „ des middags 12 uur bijgekomen		3
		6
Overleden	geene	
Hersteld	„	
Bleven dien middag dus in behandeling .		6

— Op den 14. Nov. waren te Amersfoort in behandeling 3 cholera-lijders; tot den 16. bijgekomen 1, hersteld 2, overleden 1; sedert dien tijd is er geen lijder bijgekomen; blijvende op 21. Nov., 's middags, 1 persoon in behandeling.

— Z. M. heeft aan *C. P. Pels*, op zijn verzoek eervol ontslag verleend als burgemeester van Wijk bij Duurstede, en in diens plaats als zoodanig benoemd mr. *C. Fock*, onder toekenning van eervol ontslag uit de betrekking van burgemeester der gemeenten Vreeland en Nigtevecht. — Verder heeft Z. M. benoemd tot burgemeester der gemeente Sneek *H. C. Wonda.*

— Bij besl. van 18 Nov., heeft Z. M. onder anderen het pensioen verleend aan: *J. G. R. Baerts*, arr. dir. der dir. belast. in- en uitg. regten en acc.; *J. J. Bom*, ontv. der reg. en bew. der hyp. en kad. te Gorinchem, en *G. H. van Rheden*, ontv. der dir. bel. en acc. te Deil.

Nog heeft Z. M. op verzoek eervol ontslag verleend aan den heer *Bredius* als schout en sekretaris van de polders 's Gravesloot, den Kleinen Houtdijk Teijlingen, den Grooten Houtdijk Teijlingen, Kamerik Teijlingen en Kamerik Mijzijde, provincie Utrecht; en in diens plaats benoemd den heer *A. v. Loon.*

— Z. M. heeft het verzoek om gratie van *J. H. Kemper* gewezen van de hand. Reeds heden, Woensdag, zal de doodstraf aan dien ongelukkige worden voltrokken.

*— De Maatschappij „*Arti et Amicitiae*" te Amsterdam, die 140 beoefenaars der Beeldende Kunsten onder hare leden telt, had zich in den herfst van 1852 tot den Koning gewend, met verzoek, dat het Zijne Maj. behagen mogt, in ons Vaderland, aan de Beeldende Kunsten den *rang* te *hergeven*, die haar, door de opheffing van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, *benomen werd.* (?) Toen, tot in de lente van 1854, op dit Adres nog geen antwoord ingekomen was, heeft zich de gezegde Maatschappij andermaal tot den Troon gerigt, opdat niet de Schoone Kunsten in ons Vaderland, door miskenning van haar doel, mogten ontaard (?) en hare beoefenaars ontmoedigd worden. Den 20. Junij van dit jaar werden de Adressanten, van wege den Koning, door den Minister van Binnenl. Zaken herinnerd, dat er eene Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten bestaat, waarvan het Lidmaatschap aan Kunstenaars van erkende verdiensten wordt opgedragen, en die geacht moet worden, de Schoone Kunsten te vertegenwoordigen; weshalve Zijne Maj. vertrouwt, dat het niet weder in het leven roepen der IV. klasse van het Instituut door niemand, der zake kundig, zal beschouwd worden als eene miskenning van het doel der Schoone Kunsten, en dat geen regtgeaard Kunstenaar daarin de minste krenking zien of daardoor ontmoedigd worden zal. Nu kortelings evenwel (Augustus) heeft zich de Maatschappij „*Arti et Amicitiae*" ten derden male tot het Gouvernement gewend, en wel met reeds een uitvoerig *project* tot zoo spoedig mogelijke oprigting eener bepaalde Rijks-instelling, bestemd, om voor de belangen der Schoone Kunsten in ons midden te waken. De Maatschappij meent, dat op *die* wijze krachtdadig zal worden meêgewerkt tot de eer en de welvaart van het Vaderland. Natuurlijk, moeten de verschillende Kunsttakken door een zeker aantal harer uitmuntendste beoefenaren worden vertegenwoordigd. — Dezer dagen zijn de stukken, te dier zake dienende, al te zamen in druk aan de heeren leden van „*Arti et Amicitiae*" uitgereikt geworden. Wanneer de Regering — wat men betwijfelt — dit denkbeeld omhelzen en tot verwezenlijking brengen mogt, dan zouden er uit de asch van één vernietigd Instituut, weldra *twee* quasi-Instituten zijn herrezen.

— Dingsdag 14 Nov. zette dr. *Gunning* zijne publieke lessen voort. Na in de vorige bijeenkomsten den *dampkring* te hebben beschouwd, werd thans een aanvang gemaakt met de behandeling van het *water*, eene stof reeds gewigtig, door de groote hoeveelheid waarin zij op onze planeet voorkomt, (1) maar oneindig gewigtiger nog, door hare verhouding tot het leven van het geschapene. Inderdaad, dat leven ware ondenkbaar zonder aanwezigheid van water, het algemeene middel ter oplossing van de voedingstoffen, die alleen in dien vorm de voeding der weefsels waaruit mensch, dier en plant zijn opgebouwd, kunnen onderhouden, terwijl die weefsels zelve (onze aardappelen b. v. voor 90 0/0) voor een groot gedeelte uit water bestaan.

Vroeger als enkelvoudig ligchaam beschouwd, werd in het laatst der voorgaande eeuw, de zamengestelde natuur van het water aan het licht gebragt. Door een galvanischen stroom, wordt het in waterstof en zuurstof gescheiden. Die ontleding kan ook door verschillende metalen worden te weeg gebragt, òf bij verhoogde temperatuur (*ijzer*), òf bij de gewone (*potassium*, *sodium*), òf bij gelijktijdige inwerking van een zuur, b. v. vitrioololie (*ijzer*, *zink*). Bij de

(1) Van wier oppervlakte zij ruim het het 3/4 gedeelte bedekt.

ontleeding door potassium, wordt eene groote hitte ontwikkeld, genoegzaam om de afgescheiden waterstof te doen ontbranden. Hiervan hebben voor eenigen tijd de Franschen, met het oog op eene mogelijke toepassing op de krijgskunst, partij getrokken, om zekere ligt brandbare stoffen b. v. eene stof uit steenkolenteer bereid, en o. a. onder den naam van Benzol bekend, bij uitstorting op water, onder toevoeging van een stukje potassium, te doen ontbranden. Waterstof is een brandbaar gas, bij die verbranding d. i. verbinding met zuurstof komt, zooals verwacht mogt worden, weder water tot stand. De zuurstof, hiertoe benoodigd, kan onmiddelijk aan den dampkring of aan zekere verbindingen van metalen met zuurstof b. v. koperoxyde, bij verhoogde temperatuur worden ontleend. Bij verdigting van het gas, b. v. door platina spons wordt eene hoeveelheid warmte vrij, waardoor de waterstof ontvlamt. Dit verschijnsel ligt ten gronde aan de inrigting der welbekende, en naar den uitvinder genoemde lamp van *Döbereiner*.

De verbranding van de waterstof geschiedt met een meer of min hevige knal, het sterkst wanneer men een mengsel ontbrandt, waarin waterstof en zuurstof in dezelfde verhouding voorhanden zijn, waarin zij water vormen, welk mengsel daarom met den naam van knalgas wordt bestempeld.

Met minder hevigheid onstaan deze ontploffingen bij vrije verbranding van de uit een buisje in den dampkring stroomende waterstof: zij kunnen waargenomen worden in het verschijnsel onder den naam van chemische harmonica bekend.

De hitte, bij de verbranding van waterstof ontwikkeld, is aanmerkelijk, en onder gunstige verhoudindingen bij magte, om de moeijelijkst smeltbare metalen, tot platina toe, te doen smelten. Van deze eigenschap heeft men veelvuldig partij getrokken, o. a. tot het aan elkander solderen van looden platen voor de kamers in zwavelzuurfabrieken. Het licht bij die verbranding tot stand komende, is hoogst gering, doch kan aanmerkelijk verhoogd worden, door de vlam tegen zekere vaste stoffen, b. v. krijt, te laten spelen; men heeft hiervan partij willen trekken ter vervaardiging van signaal- en kustvuren.

— Met genoegen zagen wij, dat de Maatschappij voor *Moederlijke Liefdadigheid*, aan alle gezeten inwoners dezer stad bij cirkulaire om ondersteuning heeft gevraagd. Deze weldadige inrigting, welker menschlievende strekking zoo voortdurend wordt gevoeld bij de mindere standen, moge alom die medewerking vinden haar edel doel waardig!

— De Pyrenesche zangers hebben zich gisteren in de Waalsche Kerk doen hooren, voor een talrijk opgekomen auditorium. Hunne krachtige stemmen rolden heerlijk door de gewelven en verwierven toejuiching. Morgen, Donderdag ochtend, zullen zij zich nogmaals doen hooren in de Luthersche Kerk, welk eenvoudig sierlijk bedehuis zeker niet minder geschikt mag geacht worden, om de zoo schoon voorgedragen Godsdienstige zangen dezer zwervelingen op te vangen.

— Een Duitsch dagblad schrijft:

„*Frederik* de Groote zeide eens dat hij alleen daarom als overwinnaar uit den zevenjarigen oorlog wederkeerde, omdat hij de laatste der strijdenden was die een daalder in de zak overhield om uit te geven. Zoo zal welligt uit den strijd voor Sebastopol alleen diegenen der strijdende partijen als overwinnaar wederkeeren, die nog kanonnen af te schieten en soldaten in het vuur te brengen heeft."

De *Const.* meldt, dat een Franschman te Petersburg door een aanzienlijk koopman werd beledigd. De Czaar liet den beleediger bij zich komen, en toen deze stellig verklaarde, dat hij slechts zoo gehandeld had, omdat hij de Fransche natie verafschuwde, zeide de Czaar: „Ik zal u gelegenheid geven uw wrok te koelen; ge gaat naar de Krim." De koopman had zijn afschuw zeker niet zoo bedoeld!

— De 19 Noordpool-expeditiën, welke van 1848 tot 1854 uit Engeland zijn afgezonden, om sir *John Franklin* op te zoeken, hebben aan Engeland 1.000,466 £ (*f* 12,005,592.00) gekost.

— De beroemde Deensche zangeres, mevr. *Nissen Saloman*, die wij in het voorjaar eenmaal mogten hooren, wordt weder in ons land verwacht.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting der Tweede Kamer van 21. Nov. is ingekomen eene Kon. boodschap ten geleide van een Ontwerp van Wet, tot opheffing van het fonds tot wapening en bevestiging van het zuidelijk frontier. Verzending naar de afdeelingen.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der algemeene beraadslagingen over de Staatsbegrooting voor 1855.

Verscheidene leden hebben nader het woord gevraagd.

De heer *Dullert* merkt op dat gisteren gezegd is, dat men het gepast en wenschelijk oordeelde, in beschouwing te treden niet alleen over de begrooting, maar ook over het ministerie en zijne beginselen. Hij heeft: 1o. tegen de begrooting zelve, twee hoofdbedenkingen als: *a.* dat de raming der middelen te laag is, en *b.* dat de uitgaven te hoog zijn opgevoerd.

De heer *Zijlker* spreekt tegen de begrooting.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* heeft eene uitgebreide rede gehouden, waarin hij een blik op den toestand des Vaderlands heeft gevestigd. Hij heeft zich daarbij de vraag voorgesteld of het belang des lands gedoogt dat men door eene gave toestemming der begrooting, de rigting van het ministerie, zoowel uit het oogpunt van de binnenlandsche politiek, de buitenlandsche politiek en den financiëlen toestand, bestendigd. Spr. heeft, zonder de personen te beoordeelen, de geheele rigting van dit kabinet bestreden en het vorig geprezen.

De heeren *v. Bosse* en *Reinders* hebben ook de begrootingswetten bestreden, terwijl de heeren *van Foreest* en de Minister van Financiën die hebben verdedigd.

Over Cholera,

DOOR Dr. H. J. BROERS.

III.

Of de smetstof zich uit den bodem ontwikkelt? Ook daaromtrent kan men weder veel opgeven wat er voor spreekt, veel wat het tegendeel zou kunnen bewijzen. Wij bepalen ons in deze beschouwingen slechts tot Utrecht, en vragen alleen, wat heeft de ondervinding hier ter stede geleerd? Men heeft gezien dat bij voorkeur in verschillende epidemien bepaalde buurten en woningen werden aangedaan, dat de cholera zich daar telkens en meestal hevig vertoonde; men heeft gezien dat telkens de nieuwe bewoners van een bepaald huis, nadat de vorige gestorven waren, werden aangetast, en dat alles zou ons leiden kunnen om een locaal iets aan te nemen, wat dan ook, een locaal iets dat men niet kan bepalen of bestemmen.

Zonder dat punt nu eens bepaald te willen en te kunnen uitmaken, mogen wij ten minste zeggen dat even als er menschen bij voorkeur schijnen te worden aangedaan, er ook woningen gevonden worden daar de ziekte meer heerschte dan in anderen. Maar hier kan men verder gaan en tot de oorzaken er van trachten op te klimmen. Ligt de oorzaak in den bodem, — hoe is deze? In onze stad vindt men verschillende hooge plaatsen, zandgronden, drooge gronden, die dus een uitmuntenden bodem daarstellen, en aan den anderen kant veengronden tot soms 30 voeten diep, bijzonder daar, waar vroeger water geloopen heeft. Zoo stroomde b. v. in vorige eeuwen een tak van den Ouden Rijn door de kamp (het campum in Oudella), langs de Paulus abtdij, Romerburgerstraat en de Oude gracht, die toen breeder was en waarschijnlijk de geheele westzijde van de Korte Nieuwstraat innam heen, zoo is de Oostzijde van het Oudkerkhof vroeger water geweest, de Korte St. Jansstraat en Keystraat, een gedeelte van de Neude, en de in 1848 en 1849 zoo geteisterde wijk C. (Zand, Jacobikerkhof, Zandstraat, Watersteeg, enz.) Bij het graven van putten op de Ganzenmarkt, Lange Nieuwstraat heb ik veenaarde zien opgraven en nog onlangs voor Klarenburg nog volkomen nat veen, waarin de planten overblijfsels nog even duidelijk waren als in het veen dat men voor eenige jaren aan het fort in het Vossengat heeft opgegraven. — Geven veendampen echter cholera? Dat mag men niet aannemen, want dat bewijzen de veendorpen niet, evenmin als Amsterdam; wel geven deze de zoogenaamde malaria, de tusschenpoozende koortsen, dikwerf van een zeer kwaadaardig karakter. Wat meer is Amsterdam en de veenstreken zijn minder door cholera aangedaan dan anderen. Vele herinneren zich dat toen er voor eenige jaren zoo hevig typhus heerschte op de Hoog en in de Slagtsteeg, in de laagliggende veengedeelten dier straten, men deze ziekte ook aan de uitwasemingen van den bodem, door de felle hitte veroorzaakt, toeschreef. Nu heeft de waarneming geleerd, dat de cholera ook wel hevig in de veengedeelten der stad geheerscht heeft, waar andere oorzaken mede werkten; maar niet dat zij bijzonder alle de veenstreken bezocht heeft, wat toch wel geschied zou zijn op zulk eene kleine oppervlakte als onze stad beslaat, indien de oorzaak werkelijk alleen aan de uitwaseming van veendampen moest worden toegeschreven.

Al mogen wij dan ook eens de veendampen n... als oorzaak aannemen, er kunnen andere dampen ... den bodem oprijzen, en er zijn waarnemingen ... wel eenigzins pleiten voor zoodanige ongunstige uitwaseming uit den bodem. Zoo zijn er geval[len] voorgekomen, vooral in deze epidemie, dat geh[eele] huisgezinnen die beneden woonden werden aanget[ast] en de huisgezinnen die in hetzelfde huis boven woond[en] geheel gespaard bleven. Hiertoe kon echter de me[er]dere vochtigheid van de benedenwoning, ook ... hare bijdragen. Ook dit is echter weder ge[en] regel zonder uitzondering, daar er eveneens gevall[en] zijn voorgekomen, waar de ziekte alleen de bewone[rs] van de bovenwoning aantastte en de benedenwon[ing] vrij liet. In den regel echter worden zij die bened[en] wonen meer aangetast, maar evenzeer wonen er o... meer menschen beneden dan boven.

Wat echter meer voor zulk iets pleit, is dat w[o]ningen, waarvoor stinkende riolen liggen, mees[t] hevig zijn geteisterd, ja zelfs herhaalde malen, o... zelfs nadat de woning door chloor gezuiverd wa[s]. Eveneens heb ik eens eene geheele buurt in de Gan[s]steeg in 1848—49 aangetast gezien; en voor d[ie] buurt ligt een goot, waaruit in éénen dag 23 kru[i]wagens modder geschept werden. Thans echter ... die buurt zoo hevig niet geteisterd.

Uit alles wat wij hier gemeld hebben, kan m[en] eenigzins opmaken, dat stinkende poelen, goten ... riolen onder de woningen en voor dezelve, e... miasma ontwikkelen, dat met de daarbij gepaa[rd] vochtigheid, aller nadeeligst werkt op de gezondhe[id] en de vatbaarheid voor cholera, zoo wel als vo[or] andere ziekten, denkelijk bevordert.

Men zal hebben opgemerkt, dat ik steeds vero[n]derstellender wijze spreek en niets beslis, dan h[et] geen werkelijk reeds beslist is; maar dat juist is z... luttel weinig, dat wij het niet mogen opgeven, d... als eene veronderstelling, die door later getro[uw] waarnemen, en door eene juiste statistiek, moet wo[r]den uitgemaakt.

Eens vond ik ook het eerste huis in eene uitg[e]strekte buurt dat aangetast was, juist liggen tussch[en] een secreet en eene mestvaalt, en een riool lag ... voor de deur.

Is het nu niet uitgemaakt dat er een miasma u[it] den bodem ontwikkelt wordt, en zijn wij ook n... zoo gemakkelijk in staat dien bodem te verandere[n], dan kunnen wij toch zorgen, dat de in het alg[e]meen schadelijke stoffen, zoo min mogelijk in de[n] bodem trekken en behoorlijk door riolen worden a[f]gevoerd; zoo als door het nieuwe gootsysteem g[e]schiedt, op vele plaatsen der stad reeds ingevoer[d]. Daarom is het dan ook zeer doelmatig, dat de ra[ad] besloten heeft, dit systeem snel door te voeren, wa[nt] niet alleen dat wij à priori, reeds van de nuttighe[id] van zoodanige riolen voor de gezondheid overtuig[d] kunnen wezen, maar er is een feit dat voor hetzel[ve] als de verspreiding der cholera tegenhoudende, schij[nt] te spreken. De zoo hevig in 1848 en 49 geteister[de] wijk C. namelijk, is nu zeer weinig aangedaan, ... al zijn andere redenen hier mede in het spel, ... zaak verdient wel overweging, en na den geheele[n] afloop der epidemie, mag men wel eene statistisch[e] vergelijking gaan maken. Nu echter vermelden ... het alleen als een feit.

In allen gevalle, kan het ook niet anders d... doelmatig zijn, dat men bij het bouwen van nieu[we] woningen voor de mindere klasse er op lette, de... van twee verdiepingen te bouwen, (wat ook nog ... de kosten een groot voordeel oplevert), en dat m... zoo mogelijk den vloer in de cement legge.

Behalve de opene goten en riolen die hier e[n] daar gevonden worden, zijn er nog vele andere oor[]zaken die medewerken om de lucht, vooral in d... kleinere woningen te verpesten, algemeene oorzak[en] die gemakkelijk konden vermeden worden. Zoo zij[n] de secreet-putten meest zinkputten en langzamerha[nd] trekken deze schadelijke stoffen, door den geheele[n] bodem heen, tot in onze regen- en vooral o... pompwaterputten. Wanneer men vooral in het o... houdt, wat verlies de landbouw hierdoor onderga[at], terwijl de gezondheid der burgers er hevig door b... nadeeld wordt, zal men langzamerhand dit wel g... inzien en veranderen.

Ook vindt men in de mindere buurten en ook o... sommige andere plaatsen, menschelijke uitwerpsel[en] in menigte op straat en bij de woningen; ook d... zou eenigzins vermeden kunnen worden door publie[ke] secreten die schoongehouden werden, eveneens ... het geringe kosten zouden zijn op vele plaatsen urinoi[rs] te plaatsen, die dagelijks werden weggehaald, ... waardoor dus voorgekomen zou worden, dat de scha[] delijke dampen in den bodem trekken. Ze ko... den naar de aschvaalten gebragt worden, en d... met andere stoffen, misschien ook tot poedrette verwerkt worden.

Eene der veelvuldige oorzaken, waardoor schad[e]lijke stoffen, niet alleen in de huizen verspreid wor[]den, maar ook in den bodem trekken is ook h[et] houden van varkens in de huizen. Men vrage d[e] policie eens wat ze gevonden heeft en dan zal ... over het getal dier dieren in de woningen verb...

aan, terwijl men zeker wezen kan dat nog wel vieraal zoo veel aan het onderzoek ontsnapt zijn.

Ook al doet men het niet alleen voor de zoo gevreesde cholera, men zal er stellig de gelegenheidsgevende oorzaken voor andere ziekten door vermijden. Komt het niet door den zamenloop van al deze ongunstige omstandigheden, dat b. v. sommige buitenwijken en vooral die buiten de Tollesteegbarrière, altijd zoo hevig door alle epidemische ziekten geteisterd worden?

RUSLAND.

WARSCHAU, Maandag 20 November.

Uit St. Petersburg wordt berigt, dat de keizerlijke familie een regement schutters, uit lijfeigene landlieden bestaande, den lande aanbiedt. De keizer roept die landlieden op om den ouden roem voor het heilige Rusland te bewaren.

DUITSCHLAND.

WEENEN 17 November.

Het *Jour. de St. Petersbourg* van den $^{2}/_{14}$ Nov. deelt het verslag mede van prins *Menschikoff*, omtrent het gevecht van den 5. Nov. De prins zegt, dat dien dag uit bastion no. 1 een uitval is gedaan, waaraan de 10e, 11e, 16e en 17e divisiën, sterk 12 regementen, hebben deel genomen. Er was slechts zooveel artillerie medegenomen als de slechte weg dit gedoogde. Generaal *Dannenberg* had het bevel over de troepen. De eerste aanval tegen de hoogten was gelukkig; de Engelsche werken werden genomen en 11 hunner stukken vernageld. Ongelukkig werden de bevelhebbers der 10e divisie, die den aanval deden, gewond. De Fransche krijgsmagt rukte middelerwijl op; het fr. belegeringsgeschut werd in stelling gebragt tegen het slagveld; de Russ. veldartillerie was daartegen niet bestand. De meerderheid der met karabijnen gewapende manschappen deed ons veel inf. officieren, artilleristen en paarden verliezen. Daarom konden de Russen de verschansingen, die zij wilden opwerpen, niet voltooijen zonder de troepen op te offeren. Men trok dus in goede orde op Sebastopol terug; de vernagelde stukken werden medegevoerd.

De grootvorsten *Nikolaas* en *Michael* waren bij het hevig vuur tegenwoordig, het voorbeeld van moed en koelbloedigheid gevende.

Te gelijkertijd met dezen uitval heeft een regement inf. met eene batterij ligte infanterie de fransche batterijen overvallen, en 15 stukken vernageld.

Het getal dooden bij de Russen is nog niet te begrooten, dat der gewonden is 3,500 man en 109 officieren. Onder de laatsten behoort generaal *Soïmonoff*, die weldra aan zijne wonden is overleden; nog zijn gewond de generaals *de Villebois* en *Ochterlohne* en 5 kolonels. De generaals *Kinschinsky* en *Menschikoff* zijn gekneusd. Twee paarden zijn onder generaal *Dannenberg* gedood, en alle personen, die hem omgaven, zijn gewond.

Het verlies van de bondgenooten moet ook groot zijn geweest, want de Franschen, die de Russen te ver vervolgden, hebben een zwaar schrootvuur moeten verduren.

Terwijl deze beide bewegingen plaats grepen, heeft vorst *Gortschakoff* met zijne troepen eene beweging gemaakt, waardoor hij het vijandelijk detachement bij Balaklava werkeloos heeft gehouden.

Het Russiesch blad geeft ook verslag van het overvallen der Russen op den 23. Sept. van de aoul Karassou, in den Kaukasus, waarbij de Bergbewoners groote schade hadden geleden, terwijl de Russen slechts 12 dooden en 56 gewonden hadden. *Schamyl* had zich hierover willen wreken door met 15 à 20,000 man en 8 stukken den 3. Oct. op de aoul Isti Sou te vallen, die bewoond is door ontvlugte bergbewoners. Deze verdedigden zich goed, tot dat kolonel *Nicolaï* met Russ. troepen ter hulp snelde en den vijand met verlies van 400 man dooden terugwierp. De Russen hadden slechts 15 dooden en 35 gewonden. Ook op andere punten teruggeslagen, is *Schamyl* naar Vedene teruggetrokken.

— Maarschalk *Radetzki*, plotseling ongesteld geworden, is weder aan de betere hand.

Weenen 20 *Nov.* 5 pCt. $82^{1}/_{4}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $72^{1}/_{4}$.

HAMBURG Dingsdag 21 November.

Uit Stokholm berigt men het overlijden van lord *Dudley Stuart*, die met eene buitengewone zending naar de hoven van Zweden en Noorwegen belast was.

FREYBURG (Brisgau) 20 Nov.

De konventie met Rome gesloten en bestemd om een einde te maken aan de verschillen tusschen het Badensche gouvernement en den aartsbisschop van Freyburg, is alhier aangekomen. Zij behelst echter geene verandering in de administratie der geestelijke goederen. Aan den chef van het kerspel wordt het regt toegekend, om benoemingen te doen.

De regterlijke vervolgingen, tegen de priesters bevolen, die geweigerd hebben aan het wereldlijk gezag zich te onderwerpen, worden gestaakt. De aartsbisschop trekt het besluit niet in van de exkommunikatie tegen de leden van den geestelijken raad te Karlsruhe uitgevaardigd. De geestelijke opperraad is niet afgeschaft.

ENGELAND.

LONDEN, 20 November.

De *Times* nader wijzende op het groot verlies, dat het Engelsche leger in de Krim aan generaals heeft verloren, zegt dat 5 divisiën van het leger hare bevelhebbers hebben verloren. Deze plaatsen zullen niet van het moederland uit worden aangevuld, maar uit het leger in het Oosten. Het is billijk, dat zij, die de gevaren gedeeld hebben, ook de eer en de graden deelen. Sir *C. Campbell* zal eene der eerste plaatsen vervullen. Daar behalve de genoemde 8 generaals, sir *Lacy Evans* van het paard is geworpen en zich heeft gewond, zal zijne 2e divisie door gen. *Pennefather* gekommandeerd worden.

Uit Weenen wordt aan de *Times* getelegrafeerd, dat thans bijna dagelijks 1,000 man hulptroepen in de Krim aankomen, waarover het leger zeer verheugd is. De beide legers hebben hunne 3e paralel voltooid. Er worden kontramijnen gemaakt. De Russiesche tijdingen zeggen, dat daar de verbondenen den 6, 7 en 8. versterking hebben bekomen, zij tegen de linkerflank der Russen eene demonstratie hebben gedaan. Deze hebben de hoogte op den regteroever der Thernaïa verlaten. 15000 Russen zijn van Kicheneff naar Odessa gezonden. Het wordt bevestigd dat generaal *Liprandi* gewond is.

— De *New-York-Herald* berigt, dat door de 3 N. Am. gezanten, die te Ostende zijn bijeengeweest, is beraadslaagd over de gedragslijn, die men moest houden, om de verschillen met Spanje te regelen, en voor vroegere beleedigingen voldoening te erlangen. Natuurlijk is daarbij de zaak van de Black Warrior en van Cuba in 't algemeen ter sprake gebragt. De gezanten moeten aan de N. Amer. regering hebben te kennen gegeven, dat men of de zaak geheel moest laten loopen of ze thans met kracht doorzetten; zij bevelen daarom zeer aan de dadelijke aankoop of de verovering van Cuba. De gezanten meenen, dat Engeland's en Frankrijk's denkwijze omtrent deze vordering van N. Amerika geheel veranderd is en de aankoop gunstig. Men moet dus verwachten dat nog in deze zitting der Cortes het ultimatum van N. Amerika aan Spanje zal worden ingeleverd, en dat weldra de N. Amer. vloot zich in de havens van Cuba zal vertoonen, om de aanbieding van koop te steunen.

De *Morning-Advertiser* berigt, dat de officieren van het batt. garde grenadiers die met verlof waren order hebben ontvangen, zich onmiddelijk bij hunne korpsen te vervoegen en zich gereed te houden naar de Krim te vertrekken. Vele gegoede jonge lieden hebben gevraagd officiers plaatsen te mogen koopen, om naar de Krim te vertrekken. De minister kan al deze aanbiedigingen niet aannemen, maar heeft hun geraden, als vrijwilligers dienst te nemen, of een afzonderlijk korps op te rigten.

— 21 *Nov.* Gec. $91^{1}/_{4}$; Pass. $4^{5}/_{8}$; Sard. 5 pCt 86; Mex. $21^{3}/_{8}$; Turk. $5^{1}/_{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS 20 November.

De aanwezigheid van lord *Palmerston* te Parijs, wekt natuurlijk groote aandacht. Ofschoon zeer bekend met prins *Napoleon*, toen deze te Londen vertoefde, is zijn bezoek meer dan eene gewone beleefdheid. Vroeger minister van oorlog, thans minister van binnenland, is lord *Palmerston* de bij uitnemendheid geschikte persoon, om, bekend met de hulpbronnen van zijn vaderland, met de Fransche regering te beraadslagen, wat aan Engeland en Frankrijk te doen staat bij den oorlog met Rusland, die een zoo uitgebreid aanzien verkrijgt, en die, vooral naar gelang van de houding, die Oostenrijk en Pruissen zullen innemen, zooveel verschillende gezigtspunten kan opleveren. De Westmagten moeten zeer zeker vooraf bepalen, wat hare waardigheid ook tegenover het overige Europa gebiedt, als de oorlog met Rusland voortduurt.

Voor de troepen in de Krim worden te Portsmouth reeds houten barakken vervaardigd. In de volgende week zullen ze worden ingescheept.

— Het N. Amerikaansche stoomfregat San Jacinto is te Bordeaux aangekomen, om den gezant der Ver. Staten te Madrid, den heer *Soulé*, naar Spanje over te brengen.

PARIJS, Dingsdag 21 November.

De *Moniteur* deelt een kort verslag mede van de berigten uit Konstantinopel over Marseille ontvangen. Daarin wordt bevestigd dat prins *Napoleon* te Konstantinopel was aangekomen; de generaal *Canrobert* had hem daartoe gedwongen, ten einde zich te herstellen. De prins hoopte spoedig weder naar de Krim te vertrekken, om het bevel der divisie op zich te nemen.

Alles was tot den storm op Sebastopol gereed, doch de generaals hadden besloten eerst de op weg zijnde versterkingen af te wachten. De schepen Napoleon en Sané waren den 7. Nov. naar de Krim vertrokken met 3100 man troepen. De brigade *Maÿran* was in de Bosphorus; andere vaartuigen met troepen bevonden zich voor Konstantinopel.

De *Moniteur* zal morgen de officiële korrespondentie uit de Krim tot den 8. Nov. mededeelen.

Parijs 20 *Nov.* $4^{1}/_{2}$ pCt. 94,50; 3 pCt. 70,15; Sp. $33^{3}/_{4}$.

MARSEILLE, Maandag 20 November.

De stoomboot, die den 10. van Konstantinopel is vertrokken, is heden hier aangekomen, dus twee dagen te laat door het slechte weder. Ze brengt nader verslag van de overwinning den 5. Nov. door de bondgenooten bij Inkermann behaald.

In den morgen van dien dag heeft generaal *Dannenberg* met de grootvorsten van Rusland de Engelsche linien aangetast. Generaal *Cathcart* wederstond met 9,000 Engelschen op eene heldhaftige wijze den 3 à 4 maal sterkeren vijand. — De fransche brigade, onder bevel van generaal *Monet* en vervolgens de geheele divisie *Bosquet* kwamen spoedig te hulp. De Franschen deden schrikbarende aanvallen met de bajonnet en maakten diepe gaten in de vijandelijke rangen, die weldra op de vlugt en uit hunne stellingen werden gedreven. De lijken der Russen waren op elkâar gestapeld. Er werden weinig krijgsgevangenen gemaakt. Men begroot het verlies der Russen op 9 à 10,000 man, dat der verbondenen op ruim 3,000.

Gedurende den tijd, dat deze strijd op den regtervleugel der belegeraars werd gevoerd, deden 8,000 man Russen van het garnizoen van Sebastopol ter linkerzijde een uitval tegen het Fransche legerkamp en overvielen eene bresbatterij op 100 ellen afstands van de vesting. De artilleristen, die deze bedienden, moesten zich op de infanterie terugtrekken, die zich meer achterwaarts bevond; maar de divisie van generaal *Forey* nam weldra eene offensieve houding. De generaal *Lourmel* is aan dezen kant gewond geworden. De Russen werden vervolgd tot in de vesting; maar generaal *Forey* moest zijne troepen terugroepen, daar de groote slag ter regterzijde volhield.

Bij den slag bij Inkerman heeft prins *Napoleon*, ofschoon reeds ziek, te paard den geheelen dag zijne divisie gekommandeerd, die ten deele bij de reserve, ten deele bij het leger stond. De geneesheeren hebben hem evenwel verklaard, dat rust voor hem hoog noodig was, en hij is tijdelijk naar Konstantinopel gekomen.

Behalve het Egyptiesch fregat Basira, dat tegen een klip in den Bosphorus is gestoten en 130 man van de 300, die zich aan boord bevonden, heeft verloren, is een Egyptiesch driemaster, door admiraal *Assan Pacha* gekommandeerd, bij Varna gestrand. De admiraal is bij die schipbreuk omgekomen, en wordt zeer betreurd. Van de equipaadje is slechts ... gered.

Een aide de kamp van den prins is met de stoomboot te Marseille aangekomen, die deze tijdingen heeft aangebragt.

*** De weduwe van wijlen een geacht *Geneeskundige* ten platten lande, vroeger *Officier van gezondheid*, wordt door broodsgebrek genoodzaakt, de liefdadigheid harer medemenschen voor zich en hare zes kinderen, waarvan het oudste slechts 15 jaren oud is, in te roepen. Voor ruim zes jaren beroofde de noodlottige dood hares echtgenoots haar eensklaps van een fatsoenlijk bestaan. Sinds dien tijd heeft zij met inspanning van alle krachten door een kleinen winkel haar gezin nog een sober levensonderhoud kunnen verschaffen. Doch thans is alles, wat zij bezat, opgeteerd, en dreigt ook haar geringe nering, door omstandigheden buiten hare schuld, geheel ten gronde te gaan, tenzij buitengewone hulp dit voorkome. Hare kinderen kwijnen van gebrek, en zij weet niet, hoe, bij den naderenden winter, voor hen het allernoodigste voedsel te vinden. Deze knellende nood dwingt haar, ondanks zich zelven, tot dit beroep op de barmhartigheid harer medechristenen als een laatste middel hare toevlugt te nemen, met de bede, dat de Almagtige God het moge zegenen.

Omtrent de waarheid van het bovenstaande kan men zich overtuigen door informatiën bij de Heeren:

W. MOLL, Hoogleeraar te Amsterdam,
W. FRANCKEN, Predikant te Rotterdam,
C. J. G. MONTIJN en J. F. VAN HOOGSTRATEN, Predikanten te Utrecht,
H. J. BROERS, Med. et Art. Obst. Doctor te Utrecht, en
J. W. MIDDELBURG, Predikant te Maartensdijk, (prov. Utrecht),

die zich ook gaarne willen belasten met de ontvangst van wat men, voor deze waarlijk deerniswaardige vrouw mogt overhebben, zullende daarvan dankbare melding gemaakt worden in de Haarlemmer Courant.

*** Op den Huize *Over-Holland*, beviel heden voorspoedig van eenen *ZOON*, Vrouwe H. S. W. BELL, geliefde echtgenoote van

Loenen aan de Vecht A. H. CLIFFORD.
17 November 1854.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een welgeschapen *ZOON* J. M. C. VAN DIJK, geliefde Echtgenoot van

J. A. VAN EMBDEN.

Zeijst, 20 November 1854.

*** Op den 16. November 1854 overleed, na eene kortstondige ziekte, na voorzien te zijn geweest van de HH. Sacramenten der Stervenden, mijn dierbare Echtgenoot NIKOLAAS JOANNES VAN LOENDERSLOOT, in den ouderdom van ruim 47 jaren, mij nalatende vier Kinderen, te jong om dit verlies te kunnen beseffen, en diep betreurd wordende door mij.

Wed. N. J. VAN LOENDERSLOOT,
geb. G. BÜTKE.

De Affaire zal provisioneel op denzelfden voet worden aangehouden.

*** Heden overleed, in den gezegenden ouderdom van ruim 83 jaren, de HoogWelgeboren Vrouwe JOHANNA VAN NISPEN, Douairière van den WelEd. Geb. Heer Mr. L. VAN TOULON, in leven Staatsraad Gouverneur van de Provincie Utrecht.

Utrecht, 20 November 1854.

Eenige kennisgeving.

Op DONDERDAG 23 November 1854, *des morgens ten* $11\frac{1}{2}$ *ure, zal door de BEARNSCHE PYRENESCHE ZANGERS, in de* LUTHERSCHE KERK, **voor eene enkele maal** *uitgevoerd worden*

ORATORIUM,

waarvan het programma is rondgezonden

Er zal eene bus worden geplaatst aan den ingang der kerk, om er de vrijwillige giften te ontvangen van 25 tot 50 cents, terwijl ook door een Bearneschen Zanger gedurende de uitvoering van het *Credo* giften zullen ingezameld worden.

☞ **Een gedeelte van de opbrengst wordt voor de armen der gemeente bestemd.**

Utrechtsche Schouwburg.

Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur

Zullen de Noord-H. Tooneelisten onder directie van den Heer **J. EDUARD DE VRIES,** de eer hebben te geven op

DONDERDAG 23 NOVEMBER 1854.

(No. 1 VAN HET ABONNEMENT.)

MATHILDA

OF

EEN VROUWENHART,

TOONEELSPEL in 4 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van BENEDIX.

GEVOLGD DOOR:

CLELIA

OF DE STERRENKONINGIN,

NIEUW BALLET PANTOMIME in 2 Tafereelen.

Waarin Mevr. **ANNA BULAN,** Eerste Danseres, in zes verschillende karakters zal optreden.

Aanvang half 7 ure precies.

Prijzen der Plaatsen: Eerste Rang *f* 1,99; Tweede Rang *f* 1,40; Parquet *f* 1,25; 1e Amphitheater *f* 1,10; Parterre *f* 1,00; 2e Amphitheater *f* 0,65; Gaanderij *f* 0,40

Heeren Militairen verminderde prijzen.

De Plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer DOESBURG, en aan den Schouwburg van 10—3 ure.

COLLEGIUM MUSICUM ULTRAJECTINUM.

AMAT ALTA SILENTIA MUSA.

EERSTE STADS-CONCERT

Op ZATURDAG den 25. November 1854, in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen op de Mariaplaats.

PROGRAMMA.

Eerste Deel.

1. 2e Symphonie van *L. van Beethoven.* D. dur.
2. Air *de la Juive* van *Halevy*, te zingen door den heer C. W. VOM RATH uit 's Hage.
3. Concert voor de Viool van *F. Mendelsohn Bartholdy*, voor te dragen door den Heer F. COENEN, Solo-Violist van Z. M. den Koning.

Tweede Deel.

1. Ouverture *Anacreon* van *L. Cherubini.*
2. Preludium en Variatiën op Spaansche thema's voor de Viool, gecomponeerd en voor te dragen door den Heer F. COENEN.
3. Air *de Joseph de Mehul*, te zingen door den Heer C. W. VOM RATH.
4. Groote Concert-Fantaisie op motiven uit *Lucrecia Borgia* voor de Viool, gecomponeerd en voor te dragen door den Heer F. COENEN.
5. Romance uit *la Favorite* van *Donizetti* en *Die Schönsten Augen*, Lied van *Stigelli*, te zingen door den Heer C. W. VOM RATH.
6. Ouverture *Euryanthe* van *C. M. von Weber.*

Aanvang te 7 ure.

Te $5\frac{3}{4}$ ure zal de zijdeur voor de Leden geopend worden.

Te 6 ure de groote deur voor het Publiek.

Kaartjes te bekomen à *f* 1,50 bij den Heer Muzijkhandelaar H. RAHR, en des avonds aan de deur van het Concert.

Kosteloos. Bij vonnis der Arrondissements Regtbank te Utrecht, van 22 September 1854, gratis geregistreerd, is op verzoek van ANNA CATHARINA KOCH, zonder beroep, wonende te Utrecht, de echtscheiding uitgesproken van het tusschen haar en SIMON ADRIANUS DE MEIJERE, zonder beroep, wonende te Utrecht, bestaande huwelijk, en zulks ter zake van veroordeeling van laatstgenoemde tot onteerende straf.

Geschiedende hiervan aankondiging overeenkomstig art. 828 en 811 van het wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De procureur voor ANNA CATHARINA KOCH geoccupeerd hebbende,

Mr. N. F. VAN NOOTEN.

PHOTOGRAPHIE-DAGUERREOTYPE.

*** De ondergeteekende maakt het geëerde publiek opmerkzaam op zijne PHOTOGRAPHISCHE en DAGUERREOTYPE PORTRETTEN, welke hij tot de grootste volmaaktheid vervaardigt.

Atelier Potterstraat F 292. T. KAYSER.

HOUTVERKOOPING

op de Ridderhofstad NYENRODE te Breukelen

*** Op Woensdag den 13. December 1854, des voormiddags ten 10 ure, ten overstaan van den Notaris N. FRANÇOIS SNEL, van

7 zware BEUKEN BOOMEN.
32 „ EIKEN dito.
8 „ ESSCHEN dito.
3 „ IEPEN dito.
4 KASTANJE dito.
30 POPULIEREN dito.
Ruim 300 zware en ligte WILGEN dito.
Eenige APPELEN BOOMEN, en
het zwaar ELZEN, ESSCHEN en WAARDHAKHOUT van 4 B. 25 R. 10 E. BOSCHLAND.

Vier dagen te voren behoorlijk afgenommeerd te zien en aanwijzing te bekomen bij den Boschbaas E. SMORENBURG.

*** Er wordt gevraagd, om dadelijk in dienst te treden, eene WERKMEID en een KOETSIER, die tevens eenig huiswerk verrigten moet, beiden van de P. G. en voorzien van goede getuigschriften van gedrag en bekwaamheid. Adres La. A. A. P. brieven franco bij de Boekhandelaren KEMINK en ZOON, te Utrecht.

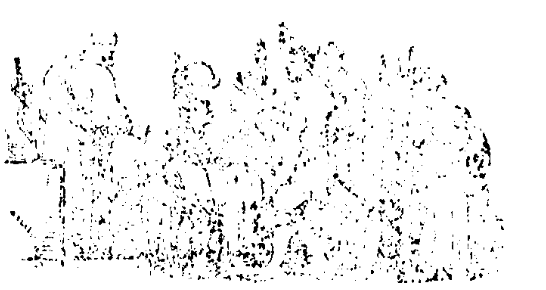

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *gebruike men voor het genezen van zieke beenen.* Mejufvrouw *Heppel*, te Blyt bij Morpeth, leed aan eene zware kwaal aan een harer beenen, weshalve zij de genees- en heelkundige hulp inriep van de voornaamste deskundigen in de omstreken, doch zonder gevolg. Haar gestel was aanmerkelijk verzwakt, en de toestand van het been was zorgwekkend. De verzwering nam sterk toe en de smart was ondragelijk. Toen gebruikte zij de zalf en pillen van *Holloway*, en korten tijd daarna was haar been volmaakt genezen, en hare gezondheid in den besten staat. De heer *Wilkinson*, drogist te Blyth, kan de juistheid van het bovenaangehaalde betuigen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

WAARNEMINGEN, godaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Nov.	Uren.	Windrigting.	Wind kr.	Barom. bij 0o	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	Aanmerkingen.
21	2	zzw.	1	755,05	32,9	—12.6	0,85	0	Zwaar bewolkt.
	10	zzw.	4	46,07	28,8		98	0.7	Betr.; sneeuw.
22	8	zzw.	2	37,18	32 5		96	0*)	Betrokken.

*) 's Nachts sneeuw.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 21 November 1854.

OMSCHRIJVING.			volgens de Societ. tot nut des Obligatie-Handels van	tot	gebl.
NEDERLAND.					
Werkel. Schuld....	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{7}{16}$	$58\frac{5}{8}$	$85\frac{9}{16}$
dito dito	3	„	$69\frac{1}{2}$	$69\frac{5}{8}$	$69\frac{1}{2}$
dito dito	4	„	$88\frac{1}{4}$	$88\frac{7}{16}$	$88\frac{1}{4}$
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	„	$100\frac{1}{4}$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{4}$	$99\frac{5}{8}$
Obligat. 1828 en 1829	5	„	$98\frac{5}{8}$	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{7}{8}$
Certificat. 1831 & 1833	5	„	$81\frac{3}{4}$	82	
Certificaten 1840 ..	4	„	$73\frac{3}{4}$		
Certificat. bij *Stieglitz*	4	„	$72\frac{1}{2}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500		*f*	$137\frac{1}{2}$		
SPANJE.					
Obligatien	1	„	$17\frac{15}{16}$	18	$17\frac{15}{16}$
Binnenl. Schuld....	3	„	$32\frac{5}{8}$	$32\frac{7}{8}$	$32\frac{5}{8}$
Bewijzen Coupons....		„	$5\frac{7}{16}$	$5\frac{1}{2}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek....	5	pCt.	$61\frac{1}{8}$	$62\frac{3}{8}$	$61\frac{9}{16}$
dito dito N.	5	„	$71\frac{7}{8}$	$72\frac{1}{16}$	$71\frac{7}{8}$
dito dito La B.....	5	„	$71\frac{7}{8}$	$72\frac{1}{16}$	$71\frac{7}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$31\frac{1}{8}$	$31\frac{1}{4}$	$31\frac{1}{8}$
BELGIE.					
Certific. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	„	$47\frac{1}{8}$	$47\frac{3}{16}$	$47\frac{3}{16}$
PORTUGAL.					
Obligatiën........	3	pCt.	$35\frac{7}{8}$	$36\frac{1}{16}$	$35\frac{7}{8}$
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	$4\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{4}$	
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	„	20		

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.